

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

URČICE (okr. Prostějov)

"Záhumení", "Dvorské". Eneolit - KŠK, KZP. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

Při budování vodovodního přivaděče z Určic do Seloutek byly odkryty památky spadající do závěru pozdní doby kamenné. Byl zde prozkoumán hrob kultury se šňůrovou keramikou (KŠK-H10) a hrob kultury se zvoncovitými poháry (KZP-H15). V hrobě KŠK byla uložena žena na levém boku s orientací S - J. Horní část skeletu byla rozmetána, což je, spolu s mělkou zahloubeninou ve dně hrobové jámy, neklamným důkazem o druhotném otevření hrobu (viz. obr. 1). Soubor keramiky datuje hrob do fáze IIIb místního lokálního vývoje (Šmíd 1998, 123-135). Hrob KZP byl žárový. Spálené ostatky zemřelého byly vysypány uprostřed, na dně hrobové jámy. Jako milodary byl přiložen zdobený zvoncovitý pohár, džbánec s uchem, mísa s rozšířeným okrajem, ve které se nacházel drobný džbánec.

Zdeněk Čizmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Určice (Bez. Prostějov). "Záhumení", "Dvorské". Äneolithikum Schnurkeramik, Glockenbecherkultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

VELKÝ TÝNEC (okr. Olomouc)

„Prostřední a Zadní hony“ Pravěk - rámcově, pozdní eneolit. Sídlištní objekty, hrobové celky. Záchraný výzkum.

V období od 24. července do 12. září a v měsíci říjnu probíhala další etapa předstihového archeologického výzkumu na rychlostní komunikaci R 35 z Lipníka n./Bečvou do Slavonína v úseku G 31. Zkoumaná lokalita se nachází na mírné sprašové terase orientované SV směrem asi 2 km S směrem od obce Velký Týnec. Poloha je obtékána ve směru SV - JZ Příkladickou svodnicí. Nadmořská výška lokality se pohybuje v rozmezí 240 - 244 m. n. m.

Na zkoumané ploše o celkové výměře 1,6 ha bylo nalezeno celkem 155 pravěkých sídlištních objektů, 1 dům nadzemní kúlové konstrukce a 5 hrobů.

Dům nadzemní kúlové konstrukce, delší osou orientován S - J, byl tvořen celkem 16 dochovanými kúlovými jamkami ve třech řadách. Obdélný půdorys měl rozměry 9 x 5 m. Vchod tvořily 2 kúlové jamky, které se nacházely u V stěně při jejím S okraji. Součástí stavebního komplexu byly 2 stavební jámy umístěné při V stěně domu. Tento celek je datován rámcově do pravěku, neboť se nepodařilo získat nálezy s dobrou vypovídací hodnotou.

Podle odlišného zásypu byly rozlišeny celkem 2 skupiny sídlištních objektů. Do 1. skupiny byly zařazeny objekty, jejichž výplň byla tvořena z cca 80% světlou žlutohnědou spraší a 20% tmavohnědou kulturní vrstvou, která se soustředila především na hranici výkopu objektu a podloží. Protože tyto objekty neobsahovaly žádný archeologický materiál byly rámcově zařazeny do pravěku.

2. skupinu tvoří objekty č. 1, 144, 145, 148, 150, 153, 155, jejichž výplň je tvořena tmavou černočernou kulturní hmotou. Pouze objekt č. 1 obsahoval keramický materiál, který ho řadí do období pozdního eneolitu. Lze se domnívat, že tento objekt, na základě shodných znaků (tmavý černočerný zásyp, datace keramikou), lze dát do souvislosti s hrobovými celky (hrob č. 1 - 4), které patří ke kultuře se šňůrovou keramikou. Zatím nebyly objekty obou skupin nalezeny ve vzájemné superpozici.

U hrobů převládala orientace SV - JZ, jen hrob č. 1 byl orientován S - J směrem.

Hrobové jámy byly zapuštěny do podloží jen několik centimetrů a jejich celková hloubka od úrovně dnešního terénu činila 0,60 m. Jejich půdorys byl nepravidelného obdélníkového až mírně oválného tvaru, dna mírně zvlněna. Zásyp hrobových jam byl jednolitý, tmavý černočerný.

Kosterní pozůstatky se vzhledem k agresivnímu podloží a přítomnosti spodní vody nezachovaly. Pouze v hrobě č. 4, uprostřed hrobové jámy byly nalezeny kůstní zbytky bez možné bližší identifikace.

Hrob č. 1, o rozměrech 1,80 x 1,16 m obsahoval 5 nádob, které byly umístěny v S polovině hrobu a 2 artefakty štípané industrie.

Hrob č. 2, o rozměrech 1,30 x 1,05 m, obsahoval 3 nádoby umístěné u V strany hrobové jámy.

Hrob č. 3, o rozměrech 1,50 x 1,44 m, obsahoval 2 nádoby, které byly umístěné při V straně hrobové jámy. Hrob č. 4, o rozměrech 1,80 x 1,30 m, obsahoval 5 nádob umístěny byly v S polovině hrobu a 1 čepelovitý nástroj štípané industrie, který se nacházel na jeho opačném konci. Z keramických tříd byly zastoupeny džbány a misky.

Zvláštní pozornost si zaslouží objekt v SV části zkoumané plochy, kde v SZ části prostoru, který je ohraničen pravidelným kruhovým žlábkem (vnější průměr 3,90 m, horní šířka 0,42 m, hloubka 0,30 m, řez tvaru U) se nacházel pravidelný čtvercový objekt (rozměry 1,32 x 1,35 m). Protože světlý žlutohnědý zásyp neobsahoval žádný archeologický materiál, nebylo možné objekt blíže datovat. Pravděpodobně se jedná o hrob, který byl umístěn pod mohylou s kruhovým žlábkem.

Zkoumanou plochu je možné na základě geofyzikálních měření, povrchového sběru a následného archeologického výzkumu považovat za periferní oblast rozsáhlého sídliště, jehož jádro se nachází asi 0,5 km J směrem.

Tomáš Berkovec, ÚAPP Olomouc

Resumé:

Velký Týnec (Bez. Olomouc). „Prostřední a Zadní hony“. Urzeit, Spätäneolithikum. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.